Նo. 4551 | 1881 ՅՈՒՆՎԱՐ 16 ՃԻՒՍ Ս.Ա. ՕԼՍԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆՎԱՐ 28 ՃԻՒՄԱՍ. — Նo. 4551

21 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ՀԶ ՀՅԹ.Ա ՍԷՖԷՐ — 30 ՓԱՐԱ.

Ամերիկայի Արարատ

ՄԻՆԱՍԻ ԻՐՃԻԵԱՍ

21 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ՀՅԹ.Ա ՔԵՍԱՆ ՍԱ.ՀՅ — 30 ՓԱՐԱ.

ԻԽԹԱՐ

Պիղտէ հէր չէյ աճայիպ տիր, զանն իտէրսին քի հէր գախտէնին ղբտաը մաղպուլ սաեբրմագտա տբր. վէ անքն իչին, պիղ չօղ տէֆա, քէնտի մէնֆաաթըմըզը, խալգըն մէնֆաաթընտա արամազլըգ վէ խալգա խըզմէթ իթմէքլիք նէյէթ վէ զայրէթինտէ պուլունտուղճա, զարարատան պաշգա միւքեաֆաթ կէօրէմէմիշիզ տիր, վէ իշթէ պու թէճրիւպէյէ մէպնի տիր քի, չօղլար, անճաղ քէնտի քեարլարընը տիւշունտիւքլերինտէն, հէմնէյէթլերինտէ մուվաֆֆաղըյյէթ պուլմագտա, վէ հէմ տէ իշկիւզար վէ ադբլը սաեբրմագտա տբրլար։

Խալգըմըզա պիր գօյայըդ օլսուն իչին, մալիւմ տուր քի, մուախէրէն, էլտէն նիւսխէմիղին գբյմէթինի օն բարա թէնղիլ իլէ, օթուզ բարաեա սաթտըրմագտա, վէ պու եօլ իլէ, պիթթապի, եէֆմիյէ ի.քի իւչ մէճիտ զարարըն եէրինին, զիեատէճէ սաթըշ սայէսինտէ տօլմասը էմէլինտէ պուլունմուշուզ տուր, հալ պու քի, սաթըշճա, բէ.ք ճիւզլի պիր ֆարդ կէօրէպիլմիշիզ տիր։ Վէ պունտան տա գաթինագար, պաղբլարըն, ղաղէթամըզ գբյմէթինին էհվէն օլմասընը, գատր ու հայսիյյէթին տէրէճէսինէ համ իթտիքլէրինի տախի իչիթմիշիզ տիր։

Իմտի, մատամ քի խըզմէթիմիզ թանըլմաբդտան պաշգա, եէվմիյէ պիր ղաղէթա ալան զաթա եաընըզ 10 բարա դազանաբրարագ, քէնտիմիզին իսէ, եէվմիյէ ի.քի իւչ մէճիտ զայպ իթմէքլիկի, քեարբ ադբլ սաեբլամաեաճաղընտան, վէ ալէլխուսուս դուարէթիմիզ ատ միւսայիտ օլմաեբպ, համիյյէթ վէ մուավէնէթէ տախի միւհթաճ պուլունտուղումուզտան, պու ճիւմատ իրթէսի կիւնիւնտէն պէտ իլէ, եէնէ քէլէվվէլ, գբրգար բարաեա սաթբլաճաղ տբր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Գարէթոֆլ, 26 յունվար

Բօրթ-Նաթալտան ալընան խապէրլերէ կէօրէ, Պոէրսլէր գուվվէթլի Վաքէրսթրօմտա իթթիֆա իթմիշլէր տիր։ Ինկիլիզ քէշշաֆլարը, պունլարըն գարաղօլարընը խապէր վէրմիշլէր տիր։ Եաղընտա մուհարէպէ վուգու պուլաճաղը զանն օլունմագտա տբր։

ԱԺԱՆՍ ՐԷՕՑԹԸՐ

Լօնտրա, 27 յունվար

Իրլանտատա մալ վէ ճանը հիմայէ իթմէք իւզրէ թանզիմ օլունաճագ նիզամնամէ լայիհասընընն հէր իշտէն էվվել միւզաքէրէ օլունմասընա տայիր Մ. Կլատսթընն թարաֆընտան պէեան օլունան թէքլիֆին թէէխիրի իչին, մուխալիֆկյն ֆըրգասը թարաֆընտան մէճլիսին տէվամիթտիկի 22 սաաթ միւտտէթի միւզաքէրէ զարֆընտա քեաֆֆէյի վէսայիլէ թէշէպպիս օլունմուշ իսէ տէ, թէքլիֆի մէզքիւր 251 ըէյ էքսէրիեէթլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

Լօնտրա, 27 յունվար

Ֆէնիընլարընը գբեամը գօրգուսու կիթտիքճէ պիւյիմէքտէ օլտուղունտան, տէվայիրի միրիեէ վէ թէրսանէլէրի մուհաֆաղա իչին, թէտապիրի լազըմէեէ թէշէպպիս օլունմուշ տուր։ Լօնտրա գուլէսի գարալը տբր։

Լօնտրա, 27 յունվար

Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ, Թիւրքմէնլերին մէվագբի իւզրինէ կէչէն բաղար իրթէսի կիւնիւ ումումի պէր հիւճում իթթիֆինտէն, էվվել էմիրտէ Գըզըլ Թէբէ նօգթալարը վէ սոնրա Կէօք-Թէբէ նօգթալարը զապթ օլունմուշ տուր։ Բուսլարընն մուզաֆֆէրիեէթի միւքէմմէլ օլուպ, Թիւրքմէնլէր պիր չօղ թէլէֆաթ իլէ բիճաթ իթմիշլէր տիր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Եունան թասհիհի հուտուտ մէսէլէսինին միւղաքէրէսի զբմնընտա Տէրիսաատէթտէ իճթիմաի միւթէսավվէր օլան գօնֆէրանսա տայիր Պապը Ալի իլէ սիւֆէրայի էճնէպիսէ միեանէլէրինտէ ճէրէեան իտէն միւղաքէրաթ, է.քսէր միւխթէլիֆ նօգթալարը պէրթարաֆ խտէրէ.ք, իթթիֆագ հասըլ օլմուշ օլտուղու, վէ շիմտի.քի հալտէ իճրա խտիլէն միւղաքէրէլէր, գօնֆէրանսըն միւտէթի իճթիմանին թայեին տայիրէսինտէ օլուպ, տիբլոմաթլարճա պիր սուրէթի սէրիատա ի.քմալը մէմուրիեէթ մանթուպ պուլունտուղունու Գուրիե տ'Օրիան եաղբեօր։

—Եանեա վիկտէրիի տախիլինտէ վագբ Սէրանտոզ նամ մահէլլէ թէմսիտա վէ ինչա օլունմագտա օլան թէլէկրաֆ խաթթը պու.քէրրէ խիթամ պուլարագ, էմրի մուխապէրաթ պաշանըրմըշ տբր։

—Ավթրիա վէ Մաճարիսթան տէվլէթինին Տէրիսաատէթ գօնսօլոսխանէսինէ մահէթ մէմուրու թայեին օլունան Մ. Հօրթ, կէչէն կիւն Վիէննատան Տէրիսաատէթէ վիրուա իտէրէ.ք, ումուրը մէմուրէսինէ պէտ վէ միւպաշըրթէթ իյլէմիշ տիր։

—Հարիդ զուհուրինտէ, Թաղսիմտէ պուլունան եանկէն ալտաբնա սէրիան խապէր վիրմէ.ք իւզրէ, է.քսէր սոգաղլարտա էլէ քթրիգ թէլէրի վաղ օլունարագ, ադօնէ սուրէթիյլէ քէնտի խանէլէրինտէ մէզքիւր թէլէրտէն պուլունտուրմագ իսթէեէնլէր հաղգընտա, թուլումպաճը ալտաբ մուալլիմի գօնթ Զէչէնեի թարաֆընտան թանզիմ օլունան լայիհա, պաղը թատիլաթ իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

Մէզքիւր թատիլաթ մուճիպլինճէ, պու խըզմէթ իչին մախսուսէն Պէյօղլունտա պիր թէլէկրաֆխանէ քիւշատ օլունարագ, հարիդ զուհուրի էմնասընտա տէրհալ մէզքիւր մէր.քէղէ վէ օրատան տախի թուլումպաճը ալտաբ մէր.քէղի օլան Թադսիմ գբշասընա եինէ պաթէլէկրաֆ խապէր վիրիլէճէ.ք, վէ խուսուսի օլարագ քէնտի խանէսինտէ հարիդ զուհուրինտէ թէլէկրաֆ իսթիմալ իթմէ.ք իսթէեէնլէր տախի մէզքիւր թէլէկրաֆխանէտէ ապօնէ օլապիլէճէ.քլէր տիր։

—Բէնտի.ք գուրպինտէ Դօնտօրա նամ մահէլլէտէ չիշէ.ք իլլէթի զուհուր իյլէտիկինի, վէ հաթթա ավ իչին օրաեա կիթմիշ օլան Եունան սէֆարէթի գաբթան տէբօրթունուն շիմտի.քի հալտէ իլլէթի մէզքիւրէտէն ֆէնա հալտէ խասթա օլտուղունու Մէսէնճը եաղբեօր։

—Էվվելքի կիւն Թրապիզօնտան կէլմիշ օլան Ֆրանսըզ բօսթա վաբօրու, էսնայի ըահտէ շիտտէթլի ֆուրթունաեա թուրթուլմասը.յա, արմալարը.յա քիւբէշթեէլերի եըզբլը, տալկալարընն կիւվէրթէ իւզերինտէն ան նէֆֆեր եօլճաեու տէնիղէ ամթարը.ղը բիվաեէթ օլունուբ եօր։

—Թահդբդ վէ թէֆթիշ մէմուրիեէթի մուխասուսէսիյլէ Բրէշթինէ ճիհէթլէրինէ կիթմէլերի դարարլաշաբրբմբշ օլան Բասիմ բաշա հաղրէթլերինէն պու կիւն տախի հարէ.քէթ իտէմէ.յիպ, եարբն վէ պէլբի օ պիր կիւնէ դատար տահա պուրատա գալաճաղլարը։ Վէ պու թէէխիւրտէ, ահվալը մահէլլիեէ այտա թէշէպպիւսաթը միւհիմմէ իչին միւ.քէմմէլ թայիմաթ ալմալարը իչին օլտուղու իշիտիմիշ տիր։

—Նամըդ բաշա հաղրէթլերինին թահթը բիեատէթի ալիեէսինտէ օլարագ թէճէմմիւ իթմէ.քտէ պուլունան ումուրը նաֆիա գօմիսիոնու, Տէրիսաատէթ լիմանընընն թանզիմ վէ խպահընա տայիր Միշէլ բաշա թարաֆընտան էվվելճէ թանզիմ օլունան լայիհանին թէտգիգի իչին, բաղար իրթէսի վէ բէնչչէնպիհ կիւնկէրինին թախսիս իթմիշ օլտուղունու Մէսէնճը եաղբեօր։

—Մա թէէսսիւֆի աղիմ իչիթտիկիմիզէ կէօրէ, միլլէթիմիզ Դաթօլի.քլէրի Անթիհասուսիսթլէրինտէն օլուպ, Իտարէյի Մախսուստէ պիր խայլի խըզմաթը միւհիմմէտէ ի.քէն, մուախխարէն թէգաիւտ իտիմիշ օլան Պէտան պէյ, տիւնքի բէնչչէնպիհ կիւնիւ սապահը Իսթանպօլա կէլմէ.ք իւզրէ, Ֆամիլեա վէ քէրիմէլերիյլէ պէրաբեր Պիյիւ.ք Ատատան վարօրա բաքիպ օլմուշ, վէ վարօրուն Ատա խսկէլէսինտէն մուֆարագարթընտան սոնրա, միրի միւմանիլէյհ վարօր գամարասընտա ֆիւճճէթէն վէֆթաթ իյլէմիշ տիր։

Միւմանիլէյհ, սահիպ ֆաղիլէթ վէ համիյյէթ օլուպ, վէ մէնսուպ օլտուղու ֆըրգանընն մուհաֆազայի հուգուգը միլլեէ տավասընտա բէ.ք զիեատէ չալըշմըշ օլմազլէ, զայպընտան տօլաեբ թէէսսիւֆ օլունուր։

Միւմանիլէյհին ճէնազէ զիյնէթի, պու կիւն Պէյօղլունտա Դաթօլի.քլէրին Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ իճրա օլունաճագտըր։

—Իսբանիա սէֆիրի վէ մատամասը էվվելքի կիւն, Մէսաժըրի գումբանեեասընընն Մարսիլեա վաբօրույա չէհրիմիզտէն հարէ.քէթ իթմիշլէր տիր։

— Պու քէրրէ ճանիպը Պապը Ալիտէն ըէսմի թէլէկրաֆլարընն թատթիսի իչին պիր նիզամնամէ նէշր օլունմուշ տուր։ Պու նիզամնամէ մուճիպլինճէ, մապէյնի հիւմայուն թէլէկրաֆլարընտան մատատ.քեաֆֆէյի թէլէկրաֆլար, պունտան ադտէմ օլտուղու միսիլլու մէճճանէն թատթի օլունմաեաճագլար տբր։ Պու թէլէկրաֆլար 50 քէլիմէյի թէճավուզ իթմէյիպ, վէ սալթ միւսթաճէլ վէ մուհիմմ մատատէլէր իչին օլտուգլարը հալտէ, իւճրէթլէրի կէօնտէրէնլէր թարաֆընտան թէէսիեէ օլունաճագ տբր։ Վիւ.քէյա, վալիլէր, ասքէրի վէ պահրի գօմանտանլար, ըէսմի թէլէկրաֆնամէլէր քէշիտէսինէ մէէզուն օլտուգլարը հալտէ, իւճրէթինի վիրէճէ.քլէր տիր, ֆագաթ միւնտէրիճամթլարը իդթիլազընճա թէէխիրիս միւմքին օլմասընը վէ ֆազլա լուղէթ իսթիմալ իթմիշ օլմասընը թէպկէյյիսն էթթիկինտէ, մէնսուպ օչատպլարը նէզարէթինն պիւտճէսինէ միրտիրի, իւճրէթին կէչիրմէկէ հազրպարունաճագ տբր։

Թէֆթիշ խըզմէթինտէ պուլունան զօմիսէրլէր վէ եաճօտ ասքէրի զապթան տախի, քէշիտ էյլէսի.քլէրի թէլէկրաֆլարընն իւճրէթինի վիրէճէ.քլէր, ֆագաթ մաղպուզ սէնէտլէրինի հիւքիմէթ սանտըղլարը միւտիրլէրինէ իրաեէ իթթի.քլէրինտէ, վիրտի.քլէրի իւճրէթ ագչէսի քէնտիլէրինէ իեատէ օլունաճագ տբր։ Պու նիզամնամէ, սէնէ.յի հալիեէնին մարտ 15 ինտէն իթթիպարէն մէվգբի իճրաեէ վաղ օլունաճագ տբր։

—Էճզայի նարիեէ իլէ մէմու օլարագ, պալբգ ավը իչին իսթիմալ իտիլէն ֆիչէն.քլէրին էճզայի միւրէ.ք.քէպէսի զաեէթ թէէսսիրլի օլմասընա վէ աթէշ իտիլտիկի հալտէ, պայբգլարըն եումուրթասընա վարընճաեա գատար թէլէֆ իտէրէ.ք, պունլարըն տէվամը իսթիմալի ֆայաէլի տէնիզ հայվանլարընընն մահվընա սեպէպիեէթ վիրէճէկինէ մէպնի, մէզքիւր ֆիչէն.քլէրին Տէրիսաատէթ վէ ճիվարը սուլարընընա իսթիմալի էվվելճէ մէն օլունմուշ իտի։ Պու քէրրէ տախիլիեէ նէգարէթի ճէլիլէսինտէն վիկաեաթա եաղլան պիր գբթա թահրիրաթտա, պունուն հէր թարաֆճա մէնի իսթիմալի լուզումի իֆտատ դբլընմըշ տբր։

—Մէսէնճը զաղէթասը, թատիդ միւհթաճ օլտուղունու պէեան իլէ, Տէրվիշ բաշա հաղրէթլերինին սէրտարը էրրէմ նասպ օլունաճագլարընը բիվաեէթ իտիեօր։

—Կիրիտին ահվալը հազբրէսի հաղդընտա Բէթիմօսան վէ Եունան մէնպաքընտան Դօրէսբօնտանս Բօլիթիդ զաղէթասընտա մալիւմաթը աթիեէ եաղբմբշ տբր.

«Հէր կիւն, պուրատա խուսուսի մէճլիսլէր ադտ օլունուպ, պունտա, տէվլէթի Ալիեէ իլէ Եունանիստան պէյնինտէ պիր մուհարէպէ վուգու�՝ինտէ, պու իհթիմալին նէ սուրէթլէ դատպուլ օլունաճաղը մէսէլէսի իւզէրինէ միւզաքէրէ իտիմէ.քտէ տիր։ Թէէսին իտիլտիկինէ կէօրէ, մէզքիւր մուհարէպէ վուգու պուլտուղունտա, պուրանընն պաղը մահէլլէրինտէ դարբշբգլբգլար զուհուր իտէճէ.ք, վէ պու դարբշբգլբգլար մուխաթարալը օլապիլէճէ.ք տիր, չինքի Կիրիտլիլէր շասբօ թիւֆէնքլէրիյլէ միւսէլլահ օլուպ, պիր չօղ ճէպխանէլէրի տախի վար տբր։

«Հալպու քի տէվլէթի Ալիեէ իլէ Եունան մէսէլէսի սուլհէն թէսվիեէ օլունաճագ օլուր իսէ, Կիրիտտէ ասայիշի հալ մուհաֆազա իտիլէպիլէճէ.ք տիր։ Ֆագաթ պիկէր թարաֆտան շուրասը տախի մուհադգադ տբր քի, Թէսալիատա վէ եախօտ էբիրտէ իլէ թիւֆէնք աթբլընճա, Կիրիտլիլէր իւզէրինտէ պունուն պիյիւ.ք թէէսսիրի կէօրիւլէճէ.ք աիր։»

ԹԱՍՀԻՀ

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ տէրճ իտիլէն էվգաֆը հիմաեուն մահլուլթի իլանընընն, Էտիրնէ դարբասունտա, Զաղբը աղա մահէլլէսին. տէ.քի մահլուլունուն ի.քինճի հիզաաա.քի գբյմէթի մուխամմինէսի բուգամը «2,000» օլաճաղ եէրտէ, «12,000» օրմուշ տուր։

ՍԷՖԻԼԻԷՐ

Ֆրանսա չէօհրէթչուար գալէմ սահիպլէրինտէն օլան Մ. Վիդթօր Իւկօնուն Միզերապլ նամ քիթապը քի Էրմէնիճէսիտէ Թշուառներ իսմիյլէ մալիւմ տուր, միւէլլիֆի միւմանիլէ յհին ասարը պէրկիւզիտէլէրինտէն պիրի տիր։

Բէնտի գալէմի ֆէսահաթ վէ պէլաղաթը.յա քէսպի չէօհրէթ իթմիշ օլան Սամի պէյ, պիր սէնէտէն պէրու, մէզքիւր քիթապընն Սէֆիլլէր նամ թէրճէմէսինէ հիմմէթ իթմէ.քտէ օլտուղունտան, Միհրան էֆէնտի թապանէսինտէ բէ.ք կիւղէլ սուրէթտէ թապ իտիլմէ.քտէ վէ ճիւզ ճիւզ սաթըլմագտա տբր։

Էօյլէ պիր եիւ.քսէ.ք ֆի.քիրլի վէ միւֆիտ քիթապընն թէրճէմէսինտէն իսթիֆատէ իտէրէ.ք, միլլէթիմիզէ, Ֆրանսըզճասընը, էրմէնիճէսինի վէ Թիւրքճէսինի օգուտատեան զաթլարա տախի իսթիֆատէ իթմէ.քլիկի արզու վէ նէյէթի իյլէտիկինտէն, էրմէնիճէ հըրուֆաթլա տախի թապ ու նէշրինի միւրատ իթմիշ տիր քի, տօղրուսու պու պապտէ միլլէթիմիզէ պիւյիւ.ք պիր խըզմէթ իթմիշ օլաճաղ տբր, զիրա էօյլէ պիր քիթապտան, խալգըմըզընն հէր սընը.ֆը հիսսէմէնա դբլընմըշ պուլունաճաղ տբր։

Իմտի մէզքիւր քիթապընն թէ.քմիկինին գբյմէթի, Իսթանպօլ իչին պիր լիրա, վէ թաշրալար իչին, բօսթա իւճրէթի տէ տախիլ օլարագ ալթը մէճիտիյէ օլաճաղընտան, վէ ճիւզ ճրւզ չբդարբլարագ իսթէնիլէն մահէլլէ կէօնտէրիլէճէկինտէն, վէ հաթթա, էկէր թէ.քմիլ իտիլմէղտէ գուսուր գալբբ իսէ, հէր քէսին բարասը կէրի վիրիլէճէտէն, զէվաթը քիթապէթբէրվէրանընն վէ համիյյէթմէնտանընն, ապօնէ եաղբլմագլբդա հիմմէթլէրինի արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

Միհրան էֆէնտինին մանթպասը, Պապը Ալի ճատատէսինտէ 7 նիւմէրօ իլէ միւրագդամտը։

Ա.Զ.Դ

Աղդ. գիշերօթիկ վարժարանի մը համար հմուտ և փորձ վարժուհի մը կը փնտռուի դոհացուցիչ ամսական. ուղղը պէտք է խմբագրութեանս դիմէ։

ԼՍԱՐԱՆ
ՍԱՀ. ՍԱՆՈՒՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ի Ն. ՎԱՐԴՈՒՀԵԱՆ ՎԱՐԺ. ՍԱՄԱԹԻՈՅ

Բ. Շրջան, 1881 Ցունվար 18

Կիւրակէ ցորեկ, ի ժամ 7 1/2

ՄԱՍՆ Ա.

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ. ՄԵԾ. ՏՕԲ.

ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ Է.Ֆ.

Նէ-Ը—Ճանապարհորդութիւն ի Հայաստան

Նուագք

ՄԱՍՆ Բ.

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ (նոյն)

Շարունակութիւն եւ վերջ

Նուագք

—Ալաֆրանկա յունվար 14 թարիխի Գօրէսբօնտանս ը Բէսթ զազէթասընա Պէրլինտէն եազըլան պիր մէքթուպտա, Ֆրանսա տէվլէթինին Պէրլին սէֆիրի Մ. ը Սէն Վալիէ զաեէթլէ թայեիպ խտիմիշ տիր։ Մէզքիւր մէքթուպտա միւշարիլէյհին, Եունան մէսէլէսինտէն տօլաեը Աթինատա վէ Տէրիսաատէթտէ իճրասը միւթէսավվիր օլան թէշէպպիւսաթը ճէտիտէտէ Ալմանեանըն մուավէնէթինի խթիհսալ էյլէմէք իւզրէ, Մ. Պիզմարգ նէզարինտէ վուգու պուլան պիր թէշէպպիւսինտէն պահս խտիմիշ տիր։ Էնայի միւլագաթտա, Մ. ը Պիզմարգ, Մ. Կամպէթթա թարաֆընտան իթթիխազ օլունտուզու զանն օլունան Ֆրանսա հիւքիւմէթինին խարիճի բօլթիգասընը չէտիտէն իլթիզամ էյլէմիշ տիր։

—Ցունվար 19 թարիխի Բարիսին Թան զազէթասընընը պէեանընա կէօրէ, Ֆրանսա հիւքիւմէթի պունտան պէօյլէ, հաքէմ մէճլիսի թէքլիֆինէ էօն աեագ օլմագըզտան ֆէրազաթ կէլմիշ օլուպ, տէվլէթլէր, Պապը Ալինին գօնֆէրանս թէքլիֆինի նէ եօլտա գապուլ իտէճէքլէրի հագգընտա միւզաքէրէ իտէճէք տիրլեր։

—Նէօլօյոս զազէթասը, Աժանս Հավաս նամ թէլէկրաֆ իտարէսինին Եունան մէսէլէսինէ տայիր վիրտիկի սօն թէլէկրաֆնամէլէր հագգընտա պիր պէնտի մախսուս նէշր իտէրէք, պու պէնտինէ շու վէճհ իլէ խթամ վիրմիշ տիր.

«Պէօյլէճէ, տիրլօմասինին քեաֆֆէյի ճահտարընա բաղմէն, իշլէրին քէնտի նօգթայի մուղիրինէ ատղրու իլէրլէմէքտէ օլտուգլարը բէվիշի հալտէն անլաշըլմագտա տը։ Պունտան պէօյլէ, մէսէլէնին սուլհէն պիր չարէյի թէսվիեէսի պուլունապիլէճէկինէ չօգլուգ իւմիտ գալմամըշ տը, վէ նէթիճէլէրինին քէշֆի միւմքին օլամաեան, վէ եագընտա զուհուրի իհթիմալտէն պուլունան պիր մուհարէպէ վէսվէսէլէրի կիթտիքճէ չօղալմադտա տը։ Պինաէն ալէյհ զազէթալար զաեէթ միւշքիւլ պիր վազիեէթտէ պուլունմադտա տըրլար, վէ հիչ պիր թէէսսիրի կէօրիւմէեէճէք օլան միւթալաաթ պէեան իթմէքտէն իսէ, շու սըրատա սիւքիւթ էյլէսէլէր, զանն խտիրիզ քի, տահա էյի իթմիշ օլուրլար։ Զիւնքի պու զազէթալար սիւքիւթիւ իթթիխազ իթմէէլէրէյլէ, էֆքեար վէ աղրաղը նէֆսանիեէյի թահրիքէ եարտըմ իթմէմիշ օլուրլար, հալ պու քի նէյյէթլէրի մուհարէպէյի իքի տէվլէթ արասընտա թահտիա իթմէյիպ, իկա միլլէթճէ պիյիւք պիր մուհարէպէ թահրիք էյլէեէրէք, մէնաֆիյի շախսիեէյլէրի սէպէպինտէն մէզքիւր մուհարէպէյի տահա զիեատէ թէվի իթտիրմէքտէն իպարէթ օլանլարը էֆքեարլարընը զալէպէ իթտիքլէրինտէ, էֆքեար վէ աղրաղը շախսիեէյի թահրիքէ եարտըմ իթմիշ օլուրլար։

«Մաազալլահ էկէր իքի տէվլէթ միեանէսինտէ մուհարէպէ զուհուր իտէճէք օլուր իսէ, իշպու մանթըգ տայիրէսինի թէճավուզ իթմէմէյի տիր, վէ բէք չօղ ճիհէթլէրճէ մէնֆաաթլարը միւշթէրէք օլան իքի տէվլէթ արասընտա, մահվիեէթ մուհարէպէսինէ թահվիլ օլունմալը տը, չունքի տէվլէթէյնի միւշարիկէյհիմանը մէնաֆիյի միւշթէրէքէլէրի իքի թարաֆա տախի էմրի պասիրէթ վէ իթիտալ իճապ իթտիրտիքլէրինտէն, էկէրչի պունլարտան պիրիսի մահվ օլաճագ օլուր իսէ, շիւպհէսիզ տիկէրինին տախի մահվընա սէպէպիեէթ վիրիլմիշ օլուր։

«Շու էնտատէ մէզքիւր իքի տէվլէթլէրի պիրիպիրինտէն թէֆրիք իտէն մէսէլէ, սատէճէ պաղը մուայեէն օլան արաղինին թէրքինտէն վէ եախօտ ատէմի թէրքինտէն իպարէթ տիր, վէ իքի տէվլէթլէրտէն նէ՝ պիրինին վէ նէ՝ տիկէրինին մահվընա տայիր տէյիլ տիր։ Իշլէր պու մէրքէզտէ օլտուգու թադտիրտէ, պիյիւք պիր մահվկյեէթ մուհարէպէսի իխթար վէ նասիհաթ իտէնլէր իւզէրինտէ պիյիւք պիր մէսուլյյէթ թէրէթթիւպ իտէճէք տիր։»

—Մուհաճիրին գօմիսիօնու ըէյիսի Բիղա պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի, պունտան իւչ մահ ադտէմ, մուհաճիրին գօմիթէլէրինտէն պաղլարընընը հիսապլարընա պադմադ իւզրէ, պիր միֆէթթիշ թայեին օլունմասընը Պապը Ալիտէն թալէպ իթմիշ օլուպ, հալ պու քի պու կինէ գատար օլ պապտէ միւսաատ իտիրմիշ օլմասընդանտան, միրի միւշարիլէյհ միւշքիւլ պիր վազիեէթտէ պուլունմադտա տը։ Բիղա պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի, մէզքիւր թալէպի իթտիկինտէ, մէզքիւր գօմիթէլէրտէ պաղը ինթիզամընընը զէրարլար մէվճուտ օլտուգունա իսքեաթ օլմուշ օլտուգու կիպի, հալէա տախի մէզքիւր ինթիզամսըզլըգլարընը պէրտէվամ օլտուգունա իսքեաթ օլմուշլար տը։ Հալ պու քի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, տախիրիեէ նէզարէթինէ կէօնտէրտիքլէրի թէզքէրէտէ, վէ նէզարէթի միւշարիլէյհատան տա պաշ վէքեալէթ մագամը սամիսինէ կէօնտէրիլիպ, օրատա էվրադլար իշինտէ գալմըշ օլան բաբօրթօտտա թալէպ էյլէտիքլէրի մէզունիյյէթի խթիհսալ իթմէտիքճէ, մէզքիւր ինթիզամընընը էօնիւնիւ ալմաեա էլինտէ հիչ պիր թէտալիրի եօգտուր։

(Մէ-էհզըր)

—Ավսթրիա վէ Ռուսիա տէվլէթլէրի միեանէսինտէ պիր հիւսնի իթթիլաֆ հուսուլէ կէլտիկի հագգընտա շուեու պուլան թէվթուրլար իւզրինէ, Վիէննա հիւքիւմէթինին միւրէվվիճի էֆքեարը օլան Ֆըբենէնպլաթ զազէթասընտա աթիտէքի միւթալաա կէօրիւմիւշտիւր.

«Տէվլէթիմիզի Ալմանեա տէվլէթինէ բապթ իտէն տօսթլուգ, պիզիմ խարիճի բօլթիգամիզա էօյլէ պիր էսաս օշմուշ տուր քի, Ալմանեա իլէ օլան միւնասէպաթմիզը եանլըշ պիր թարզտա կէօսթէրմէք իւզրէ իտիլէն հէր կինա թէճրիպէնին, թա պիտաեէթինտէն պիհուսաէ վէ լիւզումսուզ օլտուգունու խսպաթ իթմէքլիք, վազայիֆի վաթանբէրվէրանէմիզ միւզթազիեաթընտան տը։ Պիզ, Ալմանիա տէվլէթի թարաֆընտան իլթիզամ օլունտուղումուզ հալաէ, Պալգան նիմ ճէզիրէսինտէ էյլէրին ախիրէն թէվսի վէ թէրագգըսընը քէմալի տասայիշ իւզրէ պէքլեեէպիլիրիզ։ Ի՝քի միւթթէֆիգլէրին սիւլուքթիքլէրի ագբիլ վէ սաքին սուլհ բօլթիգասը նէթիճէսի օլարագ, Սէն-Բէթրէսպուրկ գապինէթօտու Պէրլին մուահէտէսի ալէյհինտէ օլան արզուլարը թէշվիզ էյլէմէքտէն ֆէրագաթ կէլմիշ տիր։ Պունուն նէթիճէյի թապիեեէսի շու օրմուշ տուր քի, պիր թարաֆտան Պէրլին վէ Վիէննա, վէ տիկէր թարաֆտան Պէրլին, Վիէննա վէ Բէթրէսպուրկ գապինէթօրը միեանէլէրինտէքի միւնասէպաթ տահա զիեատէ տօսթանէ օլմուշ տուր։ Էկէրչի պունա պիր հիւսնի իթթիլաֆ մանէասը վիրիլմէքտէ իսէ, պիզ պունա գարշը կէլմէյիզ։ Եալընըզ շուրասը ունուտուլմամալը տը քի, մէզքիւր հիւսնի իթթիլաֆտա, վազիեէթինի թէպտիլէ մէճպուր օլան Ալմանեա իլէ Ավսթրիա-Մաճարիսթան տէվլէթլէրի օլմաեըպ, իլա Ռուսիա տէվլէթի օլմուշ տուր։

«Իւչ իմբէրաթօրլար իթթիֆագընընը իպգասը մէսէլէսինէ կէլինճէ, պունուն լաղբրտըսը պիլէ օլմամագ կէրէք տիր, զիրա մէզքիւր իթթիֆագընընը իպգասը, Այլսթէֆանօս մուահէտէսինի հուսուլէ կէթիրմիշ օլան բօլթիգանընընը թէճէտտիւտիւ տիմէք տիր քի, պու խուսուս նէ՝ Ալմանիանընընը մէնֆաաթընտան տը, վէ նէ՝ տէ Ավսթրիա-Մաճարիսթանընը։ Իւչ իմբէրաթօրլարընընը իթթիֆագը, պու կինքի կիւն 1876 սէնէսինտէն տահա սուհուլէթլէ պիր մուհարէպէ իթթիֆագը օլապիլիր։ Հալպու քի թասավվուրաթը հարպճուեանէ շիւպհէսիզ նէ՝ Ալմանիանընընը վէ նէ՝ Ավսթրիանընընը մէնֆաաթլարընընտա վէ ֆիքիրլէրինտէ վար տը։ Պու կինքի կիւն Սէն-Բէթրէսպուրկտա էֆքեարը սուլհճուեանէնին հիւքմ իթմէքտէ օլմասընընը չու ճիհէթլէ էհէմմիեէթի մախսուսէսի վար տը քի, Ռուսիանընընը Պալգան էհալիլէրի իւզէրինտէ հէնուզ բէք պիյիւք նուֆուզու պուլունուպ, մէզքիւր քիւչիւք հիւքիւմէթլէրին՝ լիւզումուզ վէ ֆայտէսիզմուհարէպէլէր իլէ քէնտի քէնտիլէրինին թէլէֆ իտիպ իթմէեճէքլէրի, եօգտա քէնտի վար գուվվէթլէրինի քէնտի թալիմ ու թէրպիեէլէրինին թահքիմ վէ թէբրագգըսընա հասը իտիպ էյլէմէեճէքլէրի մէսէլէսինին պիլինմէսի, տայիմա Ռուսիատան մէնութ տուր։ Էկէրչի Ռուսիա խալիսանէ սուրէթտէ, Ալմանիա վէ Ավսթրիա-Մաճարիսթան տէվլէթլէրինին իճրասընը էլտէ իթմէկէ չալըշըգլարը էֆքեարը գապուլ իտեր իսէ, օլ վագթթ Եվրօբա միւսալէհասը օլ տէրէճէ գավի պիր թարգտա միւտաֆտա իտիրմիշ վէ թէէմին գըլընմիշ օլուր քի, հիչ պիր տէվլէթ գօլայճա իսլալէ ճէսարէթ իտէմէզ, վէ լաքին պունուն իչին իթթիֆագ վէ սուվէրի թէսվիեէյի մախսուսէ լազըմ տէյիլ տիր։ Էլվէրիր քի, Ռուսիա տէվլէթի, հիչ պիր կիպլի ֆիքրի օլմաեարագ, Եվրօբա մուահէտէլէրի տայիրէսինի թէճավուզ իթմէսին, վէ կէրէք լիսանէն վէ կէրէք ֆիիլէն, վէ Եվրօբա իլէ պիլ իթթիֆագ մէզքիւր մուահէտաթը ինճրասընընդ օլայլաթմամեա չալըշսընը։

ԱԼՊՈՒՍԹԱՆ ՏԱՆ ՊԻՐ ՄԷԹՈՒՊ

1880 սէնէսի Աւեատաբերինին 42 նումէրօլու նիւսխէսինի միւթալէա խտէնլէր Մակարեան Մակար նամ կէնճին գաթլ օլունմասը քէյֆիեէթինի պէլքի տերխաթը էտէրլէր։ Մակարը գաթիլի Մահմուտ տէտէ Մարաշա կէօթիւրիւլմէքտէ իքէն, գաթիլի մէրգումուն ադրապա վէ տօսթլարընտան 40–50 գատար Բիւրոյէր Տէտ!յի զապթիեէլէրին էլինտէն արմագ միւրատը իլէ եօլա չըգմըշլար իսէ տէ, Գարճըզատէ տիրայէթլու Հիւսէյին չավուշ տիկէր պիր եօլտան տօղաշարագ գաթիլի տալիմէն Մարաշա կէօթիւրմիշ տիր։

Մակարը գաթլ օլունմասընտան պիր գաշ կիւն սօնկրա, եախօտ բօլիս մէմուրու Հիւսէյին չավուշուն թահգիգաթընա նազարէն Մակարը գաթլինտէն պիր գաշ կիւն էվվէլ ելինէ օլ քէօյտէ, եանի Սինէմինի աշրէթինին Տէտէլը նամ քէօյունտէ տիկէր պիր գաթլ տահա վուգու պուլմուշ տուր։ Շէօյլէ քի Գըրըմ մուհարէպէսի էնտասընտա չէհրէ պիր սաաթ մէռաֆէտէ օլան Զիչէք նամ քէօյտէն պիր տատմ (Թիւրք) սիլքի ասքէրլիեէ տախիլ օլուպ, մուհարէպէնին խթամընտա եկուղպաշը-լըգ մէմուրլեէթի իլէ Պաղտատ օրտուսունտա գալը, վէ 30 սէնէ գատար սիլքի ասքէրիտէ խըզմէթ էթթիքտէն սօնկրա եագընարտա թէգաիւտ օլարագ վաթանընա տվտէթ իթմէք իւզրէ Մալաթիեատէք կէլիր։ Մալաթիատա Ալպուսթանընը ճիվարընտաքի Բիւրոյէրտէն Ղարա Հասան ուշաղը Սինէմինի իքի Բիւրոյէրի քէնտինէ հէմշէհրի սաեըպ օնպարա էմնիեէթ իտէրէք, պիրլիքտէ քէօյունէ կէլմէք իչին եօլա չըգար, վէ Ղարա Հասան ուշաղընա, վէ անտէն Տէտէլը նամ քէօյէտէք սէլամէթլէ կէլիպ օրատա Մալաթիատան պէրու բիճադաթընտա պուլունարագ քէնտինէ չօղ էճնեեէթ կէօսթէրէն պիր Բիւրտիւն խանէսինտէ միւսաֆիր օլուր։ Խանէ սահիպի օլան Բիւրտ միւսաֆիրինտէ չօղ բարտ վար տեեու զանն իտէրէք, օլ ախշամ քէօյունն եագընընտա օլան տէյիրմէնճի Բիւրտ իլէ տիկէր իքի Բիւրտ տահա չալըրըպ միւսաֆիրինի գաթլ իթմէք նէյէթինտէ օլտուգունու պէեան, վէ ծնարընն իշթիրաքընը թալէպ էտէր։ Զէվալը միւսաֆիր Բիւրտլէրին լիսանընտան աննամազ իսէ տէ, խանէ սահիպլիպլին դարբսընընն չէրբընմասընտան, վէ սըղլաեբպ սայշընը եօլմասընտան աչ չօղ շիւպհէ իտէր, վէ ույդուսու կէլմէյիպ եաթագտա տէպէլէնմէք իւզրէ իքէն, խանէ սահիպի օլան Բիւրտ միւսաֆիրէ, «Վաթանընա եագընն կէլիպ չօղ հասրէթին օլտուգու իչին էլպէթ ուեուեամազսընն» տէյէրէք օնու գանտըրըպ կէճէնին եարընընտա միւսաֆիրի իլէ եօլա չըգար։ Բէօյուն ճիվարընտա տէյիրմէնէ եագընն պիր մահալատ տէյիրմէնճի վէ տիկէր իքի Բիւրտլէր բուսուտա օլմուշլէ, իխթիեար եիւզպաշը օրաեա կէլտիքտէ, պիրտէն պիրէ օնուն իւզէրինէ հիճուում իտէրլէր, վէ խանէ սահիպի հէման պըչաղընը չէքիպ միւսաֆիրինին գաֆասընը քէսէր։ Գաթիլլէր պիչարէնին ճէսէտինի օրատա Սէօյիւտլիւ սուեու նամ չաեընն տէրէսի քէնարընտա օլան բէք եիւքսէք ուչուրումու գաեանընն պիր չուգուր եէրինէ ատթարլար վէ ագչէ իլէ սայիր էշեալարընը պլըպ իխթիեարընն պինմիշ օլտուգու կիւզել Շամ փայանը մէրքէպի տախի մէյտանտա պըրագըպ սավուշուրլար։ Սապահլընընն տէյիրմէնտէ օլան միւշթէրիլէրտէն պաղըլարը տէյիրմէնին դարշըսընտաքի ուչուրում իւզէրինտէ գաֆասը պիր ճէսէտ ատըմիշ օլտուգունու կէօրիւպ, (չունքի գաթիլլէր գարանլըգտա չուգուրա ատթարը տէյի չուգուրուն էօնիւնտէ օլան չալբեա ատթագլարընտան, զէվալը իխթիեար ատեագլարընտան վէ էսվապլարընտան ասըլը գալմըշ) Ղարա Հասան ուշաղընտան տէյիրմէնտէ օլան Բիւրտլէր քէնտի քէօյլէրինէ պիր սահ կէօնտէրտիքտէն սօնրա Տէտէլէր քէօյունիւն պէօյիւք տէտէսի սաերընն Շէյխ տէտէեէ կիտիպ, «Սիզին քէօյլիւլէր, տէյիրմէնէ կէլմէք իւզրէ օլան պիր ատէմիմիզի գաթլ էթմիշլէր» տէյու խտտաա էտէրլէր, վէ գաֆասընը ճէսէտի ասըմըշ օլտուգու մահալատէն աչաղը ալըպ իւզէրինի արաշըրըրլար, վէ իւզէրինտէ պուլունան թէգալուա թէղդէրէսինտէն մագթուլուն Զիչէք քէօյունտէն ֆիկան ատէմ, վէ օլ ախշամը ֆիկան Բիւրտ իլէ Մալաթիատան կէլմիշ օլան միւսաֆիր օտուզունու թահգիգ էտէրլէր։ Զէվալը եիւզպաշը 30 սէնէլիք հասրէթի իլէ քէնտի վաթանընա 4–5 սաաթլըգ մահալէ կէլմիշ իքէն, պէօյլէճէ թէլէֆ իտիլիր։

Զէվալը իխթիեարընը մէրքէպի պիր գաշ կիւն քէօյտէ տօղաշըպ ախշամընը տղասը իլէ միւսաֆիր օտուզու Բիւրտիւն չատըրընընը էօնինէ կիտէր։ Պիր գաշ կիւն սօնրա խանէ սահիպի մէրքէպի պիր քէօյէ կէօթիւրիւպ սաթարլար իսէ տէ, մէրքէպի սաթընն ալանլար քէյֆիեէթի իշթիմէքլէ կէրի կէօթիւրիւրլէր, վէ նիհաեէթ շիմտի մէրքէպ Աղճա տաղա տէֆ էտիրմիշ տիր։ Պու գաթլ քէյֆիեէթի էյինճ շայ օտուգատան սօնկրա, բօլիս մէմուրու կիտիպ քէյֆիեէթի պալատէ մէք իչին եօլա չըգար, վէ Ղարա Հասան ուշաղընա, վէ անտէն Տէտէլը նամ քէօյէտէք սէլամէթլէ կէլիպ օրատա Մալաթիատան պէրու բիճադաթընտա պուլունարագ քէնտինէ չօղ էճնեեէթ կէօսթէրէն պիր Բիւրտիւն խանէսինտէ միւսաֆիր օլուր։ Խանէ սահիպի օլան Բիւրտ միւսաֆիրինտէ չօղ բարտ վար տեեու զանն իտէրէք, օլ ախշամ քէօյունն եագընընտա օլան տէյիրմէնճի Բիւրտ իլէ տիկէր իքի Բիւրտ տահա չալըրըպ միւսաֆիրինի գաթլ իթմէք նէյէթինտէ օլտուգունու պէեան, վէ ծնարընն իշթիրաքընը թալէպ էտէր։ Զէվալը միւսաֆիր Բիւրտլէրին լիսանընտան աննամազ իսէ տէ, խանէ սահիպլիպլին դարբսընընն չէրբընմասընտան, վէ սըղլաեբպ սայշընը եօլմասընտան աչ չօղ շիւպհէ իտէր, վէ ույդուսու կէլմէյիպ եաթագտա տէպէլէնմէք իւզրէ իքէն, խանէ սահիպի օլան Բիւրտ միւսաֆիրէ, «Վաթանընա եագընն կէլիպ չօղ հասրէթին օլտուգու իչին էլպէթ ուեուեամազսընն» տէյէրէք օնու գանտըրըպ կէճէնին եարընընտա միւսաֆիրի իլէ եօլա չըգար։ Բէօյուն ճիվարընտա տէյիրմէնէ եագընն պիր սահ կէօնտէրտիքտէն սօնրա Տէտէլէր քէօյունիւն պէօյիւք տէտէսի սաերընն Շէյխ տէտէեէ կիտիպ, «Սիզին քէօյլիւլէր, տէյիրմէնէ կէլմէք իւզրէ օլան պիր ատէմիմիզի գաթլ էթմիշլէր» տէյու խտտաա էտէրլէր, վէ գաֆասընը ճէսէտի ասըմըշ օլտուգու մահալատէն աչաղը ալըպ իւզէրինի արաշըրըրլար, վէ իւզէրինտէ պուլունան թէգալուա թէղդէրէսինտէն մագթուլուն Զիչէք քէօյունտէն ֆիկան ատէմ, վէ օլ ախշամը ֆիկան Բիւրտ իլէ Մալաթիատան կէլմիշ օլան միւսաֆիր օտուզունու թահգիգ էտէրլէր։ Զէվալը եիւզպաշը 30 սէնէլիք հասրէթի իլէ քէնտի վաթանընա 4–5 սաաթլըգ մահալէ կէլմիշ իքէն, պէօյլէճէ թէլէֆ իտիլիր։

Զէվալը իխթիեարընը մէրքէպի պիր գաշ կիւն քէօյտէ տօղաշըպ ախշամընը տղասը իլէ միւսաֆիր օտուզու Բիւրտիւն չատըրընընը էօնինէ կիտէր։ Պիր գաշ կիւն սօնրա խանէ սահիպի մէրքէպի պիր քէօյէ կէօթիւրիւպ սաթարլար իսէ տէ, մէրքէպի սաթընն ալանլար քէյֆիեէթի իշթիմէքլէ կէրի կէօթիւրիւրլէր, վէ նիհաեէթ շիմտի մէրքէպ Աղճա տաղա տէֆ էտիրմիշ տիր։ Պու գաթլ քէյֆիեէթի էյինճ շայ օտուգատան սօնկրա, բօլիս մէմուրու կիտիպ քէյֆիեէթի պալատէ թարիֆ օլունտուզու վէճհ իւզրէ թահգիգ էտէր, վէ մագթուլուն միւսաֆիր օտուզու խանէ սահիպնի վէ տիկէր իքի Բիւրտիւ հիւքիւմէթէ կէթիրիր։ Դաթիլլէրին պիրի տէ Մակարընը գաթլի Մահմուտ տէտէյէ խըզմէթքեարլըգ էյլէմէքտէ օլան Բիւրտ իմիշ։ Պիր չօղ էմարէլէր վար իքէն պուրատտա մահպուս օլան իւչ Բիւրտլէրին խթինթագլարընտա քէյֆիեէթի ինքեար իթմէլէրի աճայիպ իսէ տէ, Տէտէլէր քէօյիւնտէն Շէյխ տէտէ իլէ Գըզը Հասան ադա եախօտ Հասան տէտէ պուրատեա կէթիրիպիպ սըգբշաբրբլարընը հալտէ, գաթիլլէրին քիմիր օլտուգու չիւբհէսիզ մէյտանա չըգաճաղը մէմուլ տուր։

Պու կինքիրտէ Եարբուղա եագընն Գըզըլճըգ նամ քէօյիւն քէհեասը Հասան ադայը օլ ճիվարընն Զէրքէղլէրի դուրշունլա վուրուպ գաթլ էթմիշլէր։

Պիր դաշ կիւն էվվէլ Կիւրիւնտէն Այնթապա կիթմէքտէ օլուպ, 40 ատէմտէն անճագ պիր դաշ նէֆէրի միւսէյլահ օլան պիր ճէսիմ քեարպան իւզէրինէ ալթը նէֆէր Աղճա տաղը շագիլէր հիւճում իլէ սէքիզ բէս պարկիր վէ 200 լիրա գըյմէթինտէ էշեա ալըպ կիթտիլէր։ Պու քեարպանընն իմտատընա գօշան եիւզպաշը հայտուտարա բէք եագընն վարարագ օնպրը թադիպ էյլէմէքտէ իքէն, պիրմէմ նէ սէպէպ իլէ կէրի տէօնիւպ կէլմիշ տիր։ Սապըգա սոյուլմուշ օլան պիր դահվէճի տիւնքի կիւն չարշուտախբրսբզարընն պիրինի կէօրիւպ թանընը, վէ օլ հայտուտու թուղ հիւքիւմէթէ կէօթիւրտիւյինտէ արզուհալ էթմէսի էմր օլունուր, վէ դահվէճի պիր չէրեէք վերիպ արզուհալ եագընընը, ֆագաթ էրթէսի կիւն գօնագա կիթտիյինտէ մահպուսուն դաչմըշ օլտուզունու խապէր ալը։

Թ. Դէորթ Մէնէրեան

Ալպուսթան, դեկտ. 12, 1880

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԻԼԻԿԵՑԻ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴՈՅ ԱՐԴԱՐԱՑԻ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

(Մանրամասնութիւն 4537 թուականի պատէզի)

Ուրեմն քննենք թէ ինչ է Կիլիկիոյ կաթուղիկոսին յանցանքը ու թերութիւնը թէ 'ի հաւատս՝ թէ 'ի կրօնս՝ թէ 'ի բանս՝ թէ 'ի գործս և թէ 'ի գրութիւնս, որ վասն կը հարցանուի ու կը հարուցանուի այսպէս չարաչար, որոնց համար աքսորուած չէր կարծեմք այն օտար տերութեանց մէջ հրատարակուած վիմատիպ սքանչելի յօդուածը, որ Նորին Ս. Օծութեան ամենասիրելի ամենահաւատարիմ փոքրաւոր եպիսկոպոսին Ձեռօք 'ի լոյս հանուած էր, որոյ մի քանի օրինակներն ալ կ'գտնուին այսօր Կիլիկիոյ կողմերը 'ի յաւիտենական յիշատակութիւն Նորին ընդհանրական հայրապետութեան, նաև չունի Կիլիկիոյ կաթողիկոսը Նորին Ս. Օծութեան պէս աւետ պէյներ՝ Պետրոս՝ Բարթողիմէոս՝ Ստեփան, և մանաւանդ այժմեան Մանկունի եպիսկոպոսներու նման անձնուէր ու հաւատարիմ աշխարասիրողներ, որ մահու չափ ճգնին 'ի պաշտպանութիւն անձին՝ պատուոյ և փառաց Նորին . . . որոց հետքքրքրական պատմութեան մանրամասնութեանց մնանել չենք ուզեր առ այժմ, աղգին պատիւը պահելու խորհրդով . . . ալ չենք գիտեր թէ Նորին Ս. Օծութիւնը օրպիսի փաստերով և ինչ կանոնիւ պիտի կրնայ պաշտպանել այն Կիլիկիոյ աթոռոյն և կաթողիկոսին դէմ, հաւանօր՝ հեռեալ և այն գործածած անվայել բառերը. արդեօք արդի Ս. կաթողիկոսի՝ էջմիածնական եպիսկոպոս ըլլալն իրա-

ւունք ստանալ կ'կարծէ՝ զայն անպատուելու, եթէ ասիկայ է իրեն ծանր եկած կէտը, թող բարեհաճի քիչ մը Ազգ. պատմագրութիւնները թղթատել, ուր պիտի տեսնէ անշուշտ թէ՝ ոչ թէ միայն Էջմիածնական եպիսկոպոս, նաև Կ. Պոլսոյ Պատրիարք ըլլալով հանդերձ քանի՛ քանի՛ երանելիներ յանուն մեծի տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոս ընտրուած ու օծուած են նոյն իսկ Պոլսոյ մէջ . . . այլ եթէ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին իրեն նման Ս. Միւռոն օրհնելն, և եպիսկոպոս ձեռնադրելն կ'մղէ զինքն այս անտեղի ատելութեան՝ այդ ալ անուրանալի ճշմարտութիւն մը է, որ Էջմիածնէն աւելի Կիլիկիոյ հայրապետական աթոռոյն սեփհական և օրինական իրաւունքն է նոյն սրբազործութիւնները. և այս մասին Կիլիկիոյ կաթողիկոսները Ս. Էջմիածնի նախկին արժանաժառանգ գահակալներէն ոչ թէ անպատուած են ցարդ, այլ ընդ հակառակն մեծ համակրութիւն և պատիւ տեսած ու վայելած են, և զասիկայ կ'հաստատէ Ս. Էջմիածնի Տ. Փիլիպպոս և տանն Կիլիկիոյ Տ. Ներսէս երջանկայիշատակ կաթողիկոսաց 'ի Ս. Երուսաղէմ Տ. Աստուածատուր պատրիարքի ժամանակաւ միմիանց հետ բրած սիրալիր տեսութիւնը և կնքած ազգօգուտ դաշնադիրը. իսկ եթէ Նորին Ս. Օծութիւնը չէր բարեհաճեր որ Էջմիածնական եպիսկոպոս մը Կիլիկիոյ կաթողիկոսական գահը բարձրանար՝ պէտք էր յառաջագոյն իրեն այդ նուիրական խորհուրդը հաղորդեր Ազգ. Կեդ. Վարչութեան։ Զի ուղղակի նոյն վարչութեան, և հետեւաբար Նորին Ս. Օծութեան կ'վերաբերեր այս փափուկ և ամենակարեւոր կէտը 'ի նկատի առնուլ նամանաւանդ իւր բարձր կամքը ծանուցանող ազդարարութիւն մը եւս բրած չէր կարծեմք առ Մկրտիչ կաթողիկոսն յառաջագոյն. և այսու ամենայնիւ ոչ ոք ալ կուզէ հաւատալ որ Ազգ. Կեդ. Վարչութիւնը Նորին Ս. Օծութեան հայրապետական Ս. հաճութիւնը չ'ստացած համարձակած ըլլայ առանկ մահու և կենաց ամենամեծ խնդրոյ մը ձեռնարկել . . . 'ի վերայ այսր ամենայնի Մկրտիչ կաթողիկոս դարձեալ թէ ընտրութենէն յառաջ և թէ ետքը քանի քանի անգամ հրաժարական տուաւ հեռագրաւ և նամակաւ թէ առ ընտրող ժողովն, թէ առ տեղւոյն կուսակալն և Բ. Դրան պաշտօնական, և թէ առ Կեդ. պատկառելի վարչութիւնն, բայց դժբաղդաբար և. ոչ մէկուն կողմանէ ընդունուեցաւ նորա թախանձագին աղաչանքները, ուրեմն ո՞վ է եղեր հիմայ յանցաւորն, Կիլիկիոյ Վեհ. կաթողիկոսը թէ Կ. Պոլսոյ Ազգ. երեսփոխանական ժողովն, որ ճիշդ իւր հրամանին և հրահանգայը համեմատ յԱտանս կազմեալ թեմական ժողովոյն օրինաւոր ընտրութիւնը ամենայն շնորհակալութեամբ ընդունեց և վաւերացոյց, որոյ համար չորրորդ մասին մէջ մի առ մի պիտի տեղեկագրեմք։

Հապա ի՞նչ է եղեր այս խեղճ կաթողիկոսին մեղքը որ անդադար կանարգուի ու կ'հարուածուի Նորին Ս. Օծութենէն, եթէ Էջմիածնական եպիսկոպոս ըլլալն էր, ինչպէս ոմանք այնպէս ըմբռնել կուզեն, արդէն քուէի դրուագներուն դրեթէ բոլորն ալ Էջմիածնի եպիսկոպոս էին, բաց 'ի Կ. Պոլսոյ այժմեան պատրիարք Տ. Ներսէս Սրբազանէն՝ զոր վերջը Նորին ամենարարձր վեհափառութիւնը Ս. Էջմիածնի հրաշալի աւազանը թաթխելով մաքրեց ու արդարացոյց անշուշտ Կ. Էջմիածնի պարեղբենէ ըստ իւր հայրապետական ուղղադատ բմբռման, թէ և. Ներսէս Սրբազանի տաղանդը դիտցողները լաւ համոզուած են թէ Նորին Սրբազնութիւնը այդպիսի արտառոց բաներուն կարեւորութիւն տուող անձ մը չէ՝ բայց ինչ և իցէ, սոյն նուրահնար արարողութեան համար եւս երրորդ մասին մէջ պիտի խօսինք տակաւին։

Վերջապէս ի՞նչ ընել պէտք էր արդեօք, ու չ'ըրաւ Կիլիկիոյ Ս. կաթողիկոս՝ որ առանկ դատապարտութիւններու վճիռներ կընդունի Նորին Ս. Օծութենէն, վասն զի Ս. Էջմիածնի աթոռը չ'ուրացաւ չ'արհամարհեց և կարծեմ յարդ եւս անոր դէմ անարդական բան մը ոչ խօսած է՝ և ոչ ալ գրած, ո՛չ հաւատոյ, ո՛չ կրօնի, և ոչ ալ եկեղեցւոյ դէմ մեղանչած է, եթէ կայ այնպէս բան մը թող յայտնէ Նորին Ս. Օծութիւնը անաչառ կերպով. նամանաւանդ անանկ պառաւական ուխտագրեր՝ խոստմնագրեր ալ չ'տուաւ Կիլիկեցոյ Նորին Սրբազնութիւնը 'ի ցոյց մարդահաճութեան, որ չիտակը ըսելու համար Կիլիկեցիք աւելի իրաւունք ունէին անանկ ուխտագիր մը պահանջելու առաւել քան զէջմիածնականս, ինքը՝ արդէն Էջմիածնի եպիսկոպոս լինելուն համար, բայց երբէք չեղաւ այնպիսի անհաւատարմութիւն մը և թիւրախորհուրդ մը, և միանգամայն Կիլիկիոյ Ս. կաթողիկոսը իւր օծումէն անմիջապէս ետքը իր համակրական սէրը ու յարգածքը հրապարակաւ յայտնեց առ Նորին Վեհափառութեանը, «Նախապատիւ» և այլ բարձր մեծարանաց ածականներ տալով իրեն, և այսու ամենայնիւ կ'փափաքէր նաեւ հիմնական սիրոյ դաշինք մը եւս հաստատել ոչ թէ միայն սոյն երկու աթոռոց, այլ եւ Ս. Երուսաղէմի՝ Աղթամարայ եւ Կ. Պոլսոյ դլխաւոր աթոռոց հետ, սոցա մէջեւ տեղի ունեցած այն հին ազգամիտաս գժտութիւնները՝ խտրութիւնները ու պաղութիւնները խաղառ անհետացնելու, և ազգին այն փափաքած միաբանական սխրալի սէրն ու խաղաղութիւնը ամրապնդելու Ս. Նպատակն ունենալով, բայց ցաւօք սրտի կըսենք թէ՝ Նորին Սրբազնութիւնը իւր այս սրբատաեռնջ փափաքանաց հակառակն ընդունեց ընդ միշտ՝ բարոյական մահուան դատապարտուելով՝ ինչորին նախապատիւ և մեծ եղբայրութենէն . . .։

Իսկ դալով Ս. Էջմիածնի Մայր Աթոռոյն արդի դրութեան, թող ներուի մեզ ըսել թէ՝ առ այժմ նա մանաւանդ վանքերէ տարբերութիւն մը չունի, վասն զի որքան ալ ճոխ ու հարուստ, այնքան ալ անբաւական և անկարող դիրքի մը մէջ կը գտնուի ազգին օգտակար լինելու, և նորա՝ իւր վրայ ունեցած իրաւացի ակնկալութիւնները ըստ արժանոյն պատկելու մասին, մինչդեռ ազգը այնպիսի գերահռչակ աթոռէ մը բարոյապէս ու նիւթապէս շատ մը ազդօգուտ ձեռնարկութիւններ կ'սպասէ. նա բոլորովին անփոյթ ազգին բաղձանքը լեցուցանելու, մանաւանդ ներկայ Սրբազնասուրբ Հայրապետի գահակալութենէն ի վեր, որ բաւական պատեհ առիթներ ունեցած է ազգին զանազան բարիքներ ընել ու երջանիկ ապագայ մը ձեռք բերելու. բայց երբէք հանրաօգուտ շնորհք մը արտադրած չէ այսօր . . .։

Եթէ մեր այս տեսութիւնը Կիլիկիոյ խեղճ Աթոռոյն վրայ դարձընենք՝ սոյն իսկ այժմեան չոր ու ցամաք, և ճնշեալ դիրքովն հանդերձ, դարձեալ Ս. Էջմիածնի այն հարուստ Աթոռէն շատ աւելի նպաստաւոր պիտի գտնենք զայն ազգին համար. վասն զի Կիլիկիոյ Աթոռք թէեւ աղքատիկ ու անբաւական է բստ ասութեան ոմանց մարդահաճոյից, բայց իւր ազատ գոյութեամբը յոյս մը կուտայ ազգին թէ՝ օր մը չէ, օր մը պիտի կարողանայ ազգին բաղձանքը պատկել բարոյապէս. իսկ եթէ նորա ներկայ Կաթողիկոսին վրայ դարձընեմք մեր ակնարկը, պիտի տեսնենք որ՝ նա Էջմիածնի Կաթողիկոսէն շատ մը առաւելութիւններ ունի առ Ազգն և առ Եկեղեցին ծառայելու մասին. զի մենք այնպէս կը դիտեմք որ՝ Ս. Էջմիածնի ընդհանրական Հայրապետը իւր գահակալութեան թուականէն ի վեր շուայլօրէն խել մը արժան ու անարժան եպիսկոպոսներ ձեռնադրելէ զատ կարեւոր ծառայութիւն մը բրած չէ կարծեմք թէ առ Ազգն և թէ առ Եկեղեցին, վասն զի ով որ ալ ըլլայ իրեն դիմողը՝ անմիջապէս կ'եպիսկոպոսացնէ զայն անխտրաբար. զի զայն տէրունական պատուէրը քաջ գիտէ պատուել Նորին Վեհանձնութիւնը, որ կ'ըսէ «զեկեալն առ իս՝ ոչ հանիցէ արտաքս» թէեւ նոյն ինքը իր պատրիարքութեան ժամանակ անյողդողդ սկզբամբ կանոնադրած է որ վարդապետ մը առանց օրինաւոր վիճակ մը ունենալու, և գոնէ առ նուազն երկու տարի ամբողջ նոյն վիճակը առանց տրանջանաց առաջնորդական պաշտօն չվարած՝ երբէք եպիսկոպոսական աստիճան ընդունելու կարող չըլլայ, Վարչութեան կողմանէ եւս թոյլատրութիւն և արտօնութիւն չտրուի և ժամանակին Կաթողիկոսն ալ զանիկայ բնաւ չընդունի և չ'եպիսկոպոսացնէ. բայց հիմա Նորին բարձրութիւնը քանի որ ընդհանուր Հայոց անկախ և ինքնիշխան Հայրապետն եղած է, զոր որ կը կամի հայրաբար կը կանչէ ու անմիջապէս կ'եպիսկոպոսացնէ, թէ առաջնորդ ըլլայ և թէ չըլլայ. թէ երկու տարուան պաշտօն վարած ըլլայ, և թէ երկու օրուան, թէ տարիքը ներէ և թէ չը ներէ հոգ չէ. միայն թէ Նորին ամենարարձր Վեհափառութեան հրամանը հպատակ և կամակատար դըտնուի։ Իսկ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը գոնէ այս ախտը չունենալով՝ ազգին մէջ չէ թէ միայն խելամուտ եպիսկոպոսաց, այլեւ վարդապետաց ու քահանայից թիւը շատցընելու անդամ փափաք ունեցած չէ երբէք. . . ուրեմն իւր օ՞ր մէկ յատկութեանց և ծառայութեանց վրայ պարծենալով Նորին Ս. Օծութիւնը զԿիլիկիոյ Աթոռն և անոր Կաթողիկոսութիւնը միշտ կանպատուէ ու կը հարուածէ. արդեօք Էջմիածնի աթոռը՝ իւր վերջին հաստատութենէ, նա մանաւանդ Նորին Սրբազնասուրբ Հայրապետութիւնը նոյն Արարատեան Ս. Աթոռը բարձրանալէն ի վեր ազգին ի՞նչ նշանաւոր բարիք կամ հանրաօգուտ ծառայութիւն մը բրած է, որ Կիլիկիոյ Աթոռը կամ Կաթողիկոսը չէ կրցեր զայն ընել. թող բընեն ալ ողջամիտք . . .։

Արդ՝ ազնիւ ընթերցող, եթէ այս տեղ ուզենք բաղդատութիւն մը ընել Հռովմայ Ս. Պապի՝ ընդհ. քրիստոնէից համար և մեր ամենայն Հայոց Հայրապետին՝ Կիլիկեցի Հայ ժողովրդոց ու նոցա Աթոռոյն և Կաթողիկոսին դէմ բռնած հակաքրիստոնէական ընթացից մէջ ի՞նչ տարբերութիւն կրնանք դրանել արդեօք. զի Հռովմայ Ս. Պապը կըսէ թէ՝ «ով որ զիս չը պաշտէր, և իմ անսխալ կամաց ու հրամանացս չը հնազանդիր, արտաքոյ է նա Եկեղեցիէն, և չունի ման յաւքսյութենէ». իսկ մեր արդի ընդհանրական Հայրապետն լսեցէք ինչ կըսէ, քանի որ Կիլիկեցի Հայն յատկացեալ հայրապետական Աթոռ և զատ Կաթողիկոսութիւն մ'ունի, մեռեալ է նոյն ժողովուրդը. Նորա Աթոռը՝ հակաթոռ, և Կաթողիկոսն ալ հեստեալ՝ հերձեալ՝ ընդվզեալ եւայլն է . . .։

(Շարունակելի)

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(280)

—

Րընէ, քէնտի իսմինի պէլքի օն տէֆա թէքրար իթտիքտէն սօնրա, հավլիեէ կիրէպլտի, վէ սիւրթլէ էվլին նէրտիվէնինէ տօղրու եէօրիւտիւ։

Մէրդումմ օրատա տախի պիր խայլի միւշքիլաթա թէսատիֆ իտիպ, շէյլէ քի օտա խըզմէթ քեարը միւսիւ տիւդ իլէ մատամ տիւշէսին եաթադ օտալարընա կիրտիքլէրի պիր սաաթը կէշմիշ օլտուղունու, վէ պինապէրին քէնտիլէրինի թաճիզ վէ պիհուզուր իտէմէեճէկինի պէեան իլէ, Ըընէնին թէքլիֆինէ քէմալի հիւրմէթլէ, ֆագաթ միւսիրրանէ սուրէթլէ մուվաֆֆագաթ իթմէմէ քտէ իտի։

Ըընէ պիր թարաֆտան իսրար իթտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան մէրդումմ խըզմէթ քեար հալէա գարշը տուրմագտա իտի։ Ագըպէթ քեար պունլարըն սէյլէրինի խըզմէթճի դատընլարտան պիրի իշտիպ, վուգուի հալի տէրհալ մատամընա խապէր վիրտի։

Մատամ տիւշէս հէնուզ ուեումուշ օլմատըգընտան, Ըընէյի անընտէ նէզտինէ կէթիրմէլէրինի, վէ միւսիւ տը Սիմէօզէ մատամէյի պիլտիրմէլէրինի էմր իթտի։

—Ա՛հ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, տէտի մատամ տիւշէս մատէրանէ պիր աշգիլ մարքիեէ սարբլարադ, սիզի կէօրտիւկիւմէ նէ՛ գատար թէճաճիւպ իթտիմ իսէ, օլ գատար տա մէճմուն օլտուր։ Սօն միւլագաթըմըզ էսնասընտա, պիզէ պէեան իթմիշ օլտուղունուզ վէտալարընըզ մուճիպինճէ, պէն սիզի Ֆրանսատան արթըգ կիթմիշսինիզ տիր տեեու զանն իտիեօրտուր։

—Մա՛տամ տիւշէս, տէեու ճէվապ վիրտի Ըընէ, պէն Բարիսաէն պիզէ տիշարը չըգմատըմ։

—Էօյլէ իսէ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, տէտի մատամ տը Սիմէօզ թէքտիր իտէր թարղտա պիր սէտա իլէ, պունճա վագրիմտան պէրու, սիզի տէրէճէյի նիհաեէտէ սէվմէքտէ օլանլարը տէրխաթըր իթմիշ օլմատըգընըզ իչին գապահաթլըընըզ։

—Մա՛տամ տիւշէս, պէնի պու խուսուսատա ապա իթթիհամ իթմէյինիզ, պէն տայիմա սիզի տիւշիւնիւր իտիմ, ֆագաթ պէնիմ Բարիսատէ պուլունտուղումու սիզտէն կիզլի թութմագլըգըմ լազըմ իտի։

—Նէ՞ իչին։

—Զիւնքի, վազիֆէմի իքմալ իթմէյինճէ, սիզին հուզուրունուզա չըգմամաեա եէմին իթմիշ իտիմ։

—Սէօյլէտիկինիզ վազիֆէ գա՞ղըը տը։

—Դըգընընըզ պիզէ իեատէ կյլէմէք վազիֆէսի։

Մատամ տը Սիմէօզ, տէլիդանլը Իւզէրինէ քէմալի իղթիրապ վէ թէճաճիւպլէ աթթը նադար իյլէտի, վէ սօնրա հէնուզ իչէրի կիրմիշ օլուպ, սօն լուղէթլերի իշիթմիշ օլան տիւդ իլէ տիւշէս պիրի պիրլէրինէ պագըշտըրար քի, պունուն մանէասը,

—Աճապա մէյյուսիեէթ Մ. տը Ռիէօնիւն ադընա խիֆֆէ՞թ մի կէթիրմիշ տիր, տիմէք իտի։

—Գընընընը պիզէ՞ մի իեատէ կյլէմէք, աճապա պու իշիթտիկիմ սէօզ տօղրո՞ մու տուր, տէեու թէքրարլատը իհթիեար տիւդ, Ըընէնին էլինի սըգարադ։

—Էվվէթ, միւսիւ տիւդ։

—Նէ՞ տիմէք խոթէեօրտունուզ, սէվկիւլիւ էվլատըմ։ Սէօյլէտիկինիզի անլաեամաեօրուզ։ Պիզիմ իչին զայպ օլմուշ օլմաեան ծանը սիզ պիզէ նա՞սըլ իեատէ իտէպիրսինիզ։ Էկէրչի անընտա հադգընտա պիր մուխաթարա օլսա իտի, պիզտէ պիլիր իտի՞ք, վէ քէնտիսինի մուհաֆիզա վէ հիմայէ իթմէք իւզրէ, եանընտա պուլունուր իտի՞ք, իզթիրապ վէ էնտիշէ պիզի թէլէֆ իտէր իտի, հալ պու՞ քի պունուն մուղայիրի օլարադ, կէօրիւեօրսունուզ քի, պիզ քէմալի իսթիրահաթ իչինտէ պուլունուեօրուզ։

—Զիւնքի սիզ հէր շէյտէն պիսխապէրսինիզ, տէտի Ըընէ, չիւնքի պէնիմ քոգատիլ իթմիշ օլտուղում կիլտատը գալընը պիր էօրթիւ սիզէ կէօսթէրմէմէ քտէ տիր։

—Թէքրար սիւալ իտէրսիզ, ֆիքրինիզ հէր նէ իսէ, աչըգ սէօյլէյինիզ։

—Շիմտի սէօյլէրիմ, միւսիւ տիւդ, ֆագաթ էվվէլ պէ էվվէլ սիզէ ըէճա իտէրիմ, ատամլարընընզտան պիր գաչընա էմր իտինիզ քի, ուեանընդ տուրսունլար, վէ պիր արատա հազընրլաթընընզ, զիրա պէնիմէ պիրլիքտէ կէլմէնիզին վագթը կէլտիկինտէ, հիչ պիր չէյ պունու թէէիիր իթտիրմէմէլի տիր, վէ պու վագթի իսէ եադընը տը։

Մ. տը Սիմէօզ, իշպու հալի միմքիւնսիւզ պիրմէճէեէ հիչ պիր մանէա վիրէմէտիկինտէն, Ըընէնին, ծանը պիր խասիմ գէլթուղունտա կէօրէրէք, քէտէր վէ մէյեուսիեէթի սէպէպլինտէն ագլընը զայպ իթմիշ օլտուղունա կիթտիքճէ ֆիքրի իսքեաթ օլմադտա իտի։ Հալ պու՞ քի իշպու մուճիպի քէտէր իթիգատընը մարքիտէն կիզլէմէք իսթէտիկի էճլտէն, պիր չընկըրադ չալտը, վէ պունուն իւզրինէ կէլէն խըզմէթ քեարա, Մ. տը Ռիէօնիւն էմրինի թէպլիղ իյլէտի, վէ մէրդումմ խըզմէթ քեար օտատան տիշարը չըգաըգտան սօնրա, տիւդ տը Սիմէօզ,

—Շիմտի արթըգ սէօյլէյինիզ, էվլատըմ, տէտի։

—Իշլէմ պէնիմ պուրատա կէլիշիմ պու սէպէպէ մէպնի տիր, տէեու մուդապէլէ իթտի Ըընէ, ֆագաթ, նադլիեէթիմտէն չօղ շէյ անլաեաճադ օլտուղունուզտան, Ալլահ աշգընա օլարադ, էվվել էմիրտէ շունու սիզէ իխթար իտէրիմ քի, ֆէվգէլատէ վէ տէհշէթլի հէեէճանլար ալթընտա էգլիմէմէք իչին, ճէսուր օլունուզ, վէ պիւթիւն գուվվէթինիզի լմատընըզա ճէյպ իտինիզ։ Պունտան պաշգա, ասլա տիթրէմէյինիզ, վէ իւք լագըրտըլարըմը իշիթտիկինիզ հալտէ, պէլքի վիճուտինիզի խթիլա իտէճէք օլան տէհշէթի պէրթարաֆ կյլէյինիզ։ Զիւնքի ագբպէթ սիզէ կէթիրմիշ օլտուղում խապէր մէսէրրէթպախշ պիր խապէր տիր, զիրա էնճամը ատալէթ սաաթը վուրմուշ, վէ կիրտապ քէնտի շիքեարընը պրագմըշ տը։

Մ. տը Ռիէօ հէեէճանը ազիմէ լագըրտը իթմէքտէ իտի իսէ տէ, նէ՞ պագըշընտա, նէ՞ թավը ու հարէքէթինտէ վէ նէ՞ տախի սէսինտէ ապա մէճնունուզ ասարը միւսահէտէ օլունմաեօր իտի։ Տիւդ վէ տիւշէս մէրդումմ տինլէտիքլէրի ղէման, իսթէմէեէրէք էնտիշէ վէ թէլաշ հիսս իթմէեէ պաշլամըշլար իտի։ Ըընէ, շու վէճճ իլէ տէվամ իթտի։

—Ծան տը Սիմէօզ հաեաթտա տը վէ սէրպէսթ տիր։ Մէրդումմէ սիզի չաղըրըեօր, վէ սիզի պէքլեեօր։ Պիր սաաթ կէշմէզտէն, գընընընը սիզին գուճաղընընընընա

EM. J. MERTZANOFF

ԷՄ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՈՖ

Ն°. 13 ԳԱԼԱԹԱ ՎՕՃՎՕՏԱ ՍՕԳԱԳ Ն°. 13

ԻՍԹԱՆՊՈԼ

1871 Սէնէսինտէ քիւշատ օլունմուշ նիւմունէ օլմագլըղա շաեան պիր մաղազա.

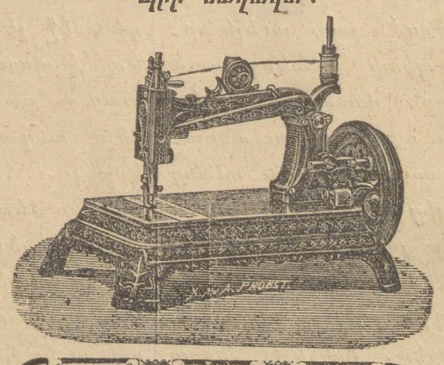

Էլ իլէ իշլէր մաքինա։

Թէրզիճէ վէ գունտուրաճընա մոտաեա տայիր վէ էսնաֆ ֆամիլեալար իշին մաքինա։

Եալընըզ աճէնցիեա Ճօն վէ Գումբ. Մանչէսթէր

Թալիմաթը մէճանէն վերիլիր։

Եալընըզ պու աճէնցիատա պուլունուր

Ժոս, Բէրքին վէ օղուլարը իյնէլէրի, վէ

Ժ. Գլարք Ճըն վէ Գումբանեաը տիքիշ թիրէլէրի։

ԻՍԹԱՐԸ ՄԻԻՀԻՄ

Մ. Էմ. Ժ. Մ. Քէնտի միւթէատտիտ միւշթէրիլէրի պուլունան զաթլարա, ֆապրիգալարը ֆիեաթըյլա, թօքտան վիրմէք իւզրէ, խասսէթէն պիր շիւպէ տախի աչմըշ օլտուղունու պէեան իտէր։

Հէր ուսուլէ թէպտիլի իշին բարչալար վոր տըր։

Թամիր տախի իտիլիր։

Հաշիյէ. Հէր թէէմինաթ թահթընտա օլարագ սաթըլմագտա օլան մաքինալար իւզերինտէ, ֆապրիգանըն մարգասը պուլունմագտա տըր։

99 EME

LOTERIE ROYALE DE SAXE

ՍԱԳՍՕՆԵԱՆԸՆ 99 ՈՒՆՃՈՒ ԼՕԹՐԻ ՐՕԱՅԵԱԼԸ

Հ. Գլարֆէլտ վէ գումբանգասը մաղազաոը թարաֆընտան, բիայէթլու էհալիսիզ, մէզքիւր բիեանգօտան,

1881 սէնէյի ճէտիտի **3** վէ **4** իւնտէ, իւք քէշիտէսի իճրա գըլընաճաղը իսթար օլունուր։

Պու բիեանգօնուն, Ալմանիա բիեանգօլարը իշինտէ, էն զիեատէ մէնֆաաթլըսը օլտուղու. ումմում սուրէթտէ թանըլմըշ տըր, վէ

100,000 պիլէթտէն **50,000** պիլէթի գազանաճագ տըր քի, օնլարտան տա պաշլըճալարը շու աթիտէքիւր տիր.

Պիրինճիսի	ֆրանգ	625,000
Իքինճիսի	,,	375,000
Իշինճիսիսա	,,	250,000

վէ զայրիհիւմ վէ զայրիհիւմ։

Ալէխանսուս Իսթանպոլտա, վագըթ վագըթ, քէնտի էլիմիզէ, իքրամյյէ օլարագ էտա իտիլմիշ օլան 100,000 վէ 60,000 վէ էմնալի ֆրանգլարտան մատտա, հաթթա քէնտի սաթմըշ օլտուղունուզ պիլէթլէրտէն, սօն տէֆա չէքիլէն բիեանգօտա շու աթիտէքի նիւմէրօլար գազանմըշլար տըր.

18,750 ֆրանգ Ն°. 47,591, վէ 9,750 ֆրանգ Ն°. 10,188, վէ 31,705, վէ 31,719, վէ 46962, վէ 58,554, վէ 99,155, վէ սայիրլէրի քի, հէման բէշինան էտա իյլէմիշիզ տիր։

Վէ բիայէթլու էհալիսիզէ շունու տախի խապէր վերիրիզ քի, մաղազամըզտա, Համբուրկուն,

279 ունճու բիեանգօսու պիլէթլէրի տախի սաթըլմագտա օլուպ, վէ 90,500 պիլէթտէն 46,640 պիլէթի գազանաճագ, վէ իքրամյյէլէր իշինտէ իսէ, 500,000 ֆրանգ վէ 312,500 ֆրանգ վէ սայիրէ վէ սայիրէ պուլունաճագ տըր, վէ իւք բիեանգօ, իշլու դեկտ. 15 տէ վէ 16 տա շէքիլէճէք տիր։

Պու բիեանգօնուն սօն քէշիտէլէրինտէ, պիզիմ էլիմիզէ շու իքրամյյէլէր թէէտիյյէ օլունմուշլար տըր. 12,500 ֆրանգ Ն°. 6,717 իշին, վէ 3,750 ֆր. Ն°. 462 վէ 3,997 վէ 6,816 իշին վէ սայիրէ վէ սայիրէ։

Վէ շու գօլայըզ վէ մէնֆաաթ տա վար տըր քի, իսթէյէն հէր վագըթ մաղազամըզտան, իսապէթ իթմիշ նիւմէրօլարընը ըէսմի լիսթալարընը սիւալ իտիպ կէօրէրէք, էկէր քէնտիլէրէ պիր շէյ վուրմուշ իսէ, անինտէ բարալարընը ալապիլէ ճէքլէր տիր։

Պունլարտան զիեատէ քէսպի մալիւմաթ իթմէք, վէ պէեաննամէլէրինի ախզ էյլէմէք իսթէյէն զաթլար, Գալաթատա Գօմիսիօն խանը ալթընտա վագը 10 նիւմէրօլու մաղազամըզա թէշրիֆ էյլէմէլի տիրլէր։

Հ. ԳԼԱՐՖԷԼՏ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

ՍԸՀՀԷԹ ՎԷ ՄԷՆԱՖԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ ԻԶԻՆ

ՂԱԵԷԹ ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Վ. Ծաննինին Իսթանպօլտա քէօբրիւ մէյտանընտա 1 վէ 2 նիւմէրօլու ՇԷՄՍ նամ պիւյիւք էճզախանէսի։

1867 տէ, սահիպ էհլիեէթ միւթէաարրըֆը թարաֆընտան թէէսսիս իտիլմիշ օլան իշլու մէշհուր էճզախանէ, կէրէք իլաճլարընըն թէմիզլիկի, կէրէք ըէչէթալարընը տիգգաթլէ իճրա օլունմասը, վէ խուսուսյլէ մէզքիւր էճզախանէնին պիր սըֆաթը մախսուսէսի օլմուշ օլան ֆիեաթլարընըն էհվէնլիկի, վէ կէրէք մէմուրլարընըն միհթէրէմ վէ միւթէատտիտ միւշթէրիլէր հագգընտա կէօսթէրտիքլէրի հիւրմէթ վէ նէզաքէթ սահէսինտէ, տայիմա բաղլէթլու Իսթանպօլ էհալիսինին խօշնուտիյյէթի քեամիլէսինի մուճիպ սուրէթտէ իճրայի խըտմէթ էյլէմիշ տիր։

Իշլու էճզախանէտէ, աթիաէ պէեան օլունան էմթաա թօքտան վէ ճէսթէ ճէսթէ սաթըլըր։

Էճզայի քիմէէվիեէ, մուալիճէլէր, ալէաթը ճէրրահիեէ, լասթիքտէն ալէթլէր, ֆօթօկրաֆ ալէթլէրի, ալէաթ վէ էտէվաթը քիմէէվիեէ, խալիս գընագընա սօլֆաթօսու, ըթէրիեաթ (բարֆիումըրի) շարապլարը, հէր սաաթ իշին վէ կէրէք մուշթէրիլէրինէ, կէրէք խասթախանէլէրէ, մէքթէպլէրէ, վէ հաթթա հէր վագրատա հիւքիւմէթի Սէնիյյեեէ քիֆաեէթ իտէճէք տէրէճէտտէ մաքինա իլէ եաբըլմըշ պուզ։

Իշլու էճզախանէ իխրաճաթ վէ իտթալաթ իճրա իտիպ, գօմիսիօնլար տախի գապուլ իտէր։

1852 սէնէսինտէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա թէէսսիս օլունմուշ օլան **77** նիւմէրօլու Ծաննի էճզախանէսի տախի, միւմիհլէյհ Մ. Վ. Ծաննինին մախտուսմը տիբլօմալը շիմիսթ տօգթէօր Յ. Ծաննի Թարաֆընտան իտարէ օլունմագտա տըր։ Միւմիհլէյհին Պէյօղլունտա քիմէեախանէսի տախի վար տըր։

Պունլարտան պաշգա, Մ. Վ. Ծաննինին Բուսճուգտա էճզախանէ շիւպէսի, Լտիրնէտէ կազզ ֆապրիգասը վէ պիրա մաղազասը օլուպ, քեաֆֆէյի էճզա վէ սայիր էմթաա իյին տէ աճէնթէլիք իտէր։

Ֆիեաթլար զաեէթ էհվէն տիր։

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NOTH BRITAND H IO MERCANTIL INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀ ՊԸՐԻԹԻԾ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

Նամ Լօնդրա վէ Էդինպուրկ եանղընը սիկուրթա գումբանեաը

		Ինկ. Լր.
Ասըլ սէրմաեէ		2,000,000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ	450,000	
Յանղընը շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթագճէսի	1,156,690	1,606,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սաֆի		976,119

NORTHEN ASSURANCEO MPANY

ՆՕՐԹՀԷՐՆ

Նամ Լօնդրա եանղընը վէ էօմիւր սիկուրթա գումբանեաը

		Ինկ. Լր.
Ասըլ սէրմաեէ		3,000,000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ	150,000	
Եանղընը վէ էօմիւր շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթագճէսի	525,000	675,00
1878 տէ սաֆի քեար		4050 0

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընըն ՊԻՐԼԷՆՄԻՆ աճէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկընը վէ էօմիւր սիկուրթասը իշին չօգ գօլայըզլար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղպէթլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէզքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թուրտուգլարը էպնիեէլէրի, պէյնէլէրինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր։ Եանղընը սիկուրթասը իշին վիրտիքլէրի գօլայըզլար իլէպիր չօգ իշ եաբմաեա միւգթէտիր տիրլեր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօլ վէ ճիվար չէհիր վէ քէօյլերտէ էպնիեէ սիկուրթաեա թուրթաճագ տըր։

Maritime Insurance Cie, Limited

of Liverpool

Capital £ 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲ.

Սէրմաեէ 500,000 Ինկ. լիր.

Սահիպի իմզա, վարօր վէ եէլքէն կէմիլերի վէ տէրունինտէքի էշեա վէ էմթաաեը զաեէթ ֆայիտէլի շարթլարա սիկուրթաեա թուրթմագ իշին մէզքիւր գումբանեա թարաֆընտան բուխսաթ իսթիհսալ էյլէմիշ տիր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Գալաթատա Գօմիսիօն խանը քէօշէպաշընտա տէմիր քէօբրիւեէ նազըր օլան օտաեա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

Մէզքիւր Գումբանեալարըն աճէնթօսու
ՃՕՀՆ ՐԱՈՒԼ
վէ ումմուր ու մէսալիհինէ մէմուրու
ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

CAMELIA

ԳԱՄԷԼԻԱ

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ՀԱՃՕԲՈՒԼՕ ԲԱՍՍԱԺԸՆՏԱ Ն°. 8 ՄԱՂԱԶԱ

Մէզքիւր մաղազատա բէօք ալէա վէ եէնի ճինտէն ֆիսթանլըգ գումաշլար իլէ գըշլըգ մանթօլար, վէ չամաշըրա տայիր էնվայի պէզլէր, իբէ գումաշլար, վէ չաբգալար, վէ էլպիսե թէզեեինաթը իշին կիւնակիւն կարնիթիւլլէր, վէ հէմայյէթիք բէօք կիւզել վէ բէօք ֆայիտէլի մանուլաթ, վէ Իզմիր հալըլարը, վէ Բէյնիէ էլտիվէնլէրի պուլունմագտա տըր։

Պու մաղազատա պիր ֆիեաթ սէօյլէնմէքտէ օլուպ, վէ մէճիտիյէ տախի 20 զրուշա գապուլ օլունմագտա, վէ բազարլըգ ճայիզ կէօրիւլմէմէքտէ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 27 Ցուն.

Ինկլիլզ զօնսօլիտի		98-3/4
Էհամը Ումումիէ այըլար		12-7/8
» » գարանտը		12-7/8
1865 Իսթիգրազը		14-3/4
1869 »		14-1/8
1871 »		72-1/2
1872 (Պօնտիւ Թրէզօր)		22-1/2
1873 »		13-1/8
Օսմանլը Պանգասը		11-1/2
Ռուսիա Իսթիգրազը 1873		90-3/8
Մըսըր Իսթիգրազը պիրլէշմիշ		71-7/8
» Իսթիեազը (շըմէնտը.)		94-1/4
Տէվլէթը Ալիէնին 1877 Իսթիգ.		
	բազը	85-1/2
Տաիրա սանիեէ		74-
Մըսըրըն Բօշիտ Իսթիգրազը		94-
1877 Մաճարիսթան էհամը		92-5/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		

Բարիս, 27 յուն.

Ֆրանսըզ ֆօնտսու 3 %		84·17
» » 5 %		120-32 1/2
Էհամը Ումումիէ այըլար		13-
» » գարանտը		15-18
1865 Իսթիգրազը		70-
1869 »		71-
1873 »		66-
Ռումէլի շըմէնտը. Թահվիլա.		47-25
Օսմանլը Պանգասը		544-37
Դրէտի Լիոնէ		1115-25
Ռուս ֆօնտսու 5 % (1877		95-1/8
Ռուսիանըն Շարք Իսթիգրազը		61-1/8
Իթալիա ֆօնտսու		87-55
Մըսըր Իսթիգ. պիրլէշմիշ		361-25
Իսբանեա խարիճի Իսթիգրազը		24-
Գամպիօ Լօնտրա իւզերինէ		25-37

Բարիս, (Պուլվար) 27 յուն.

Ֆրանսզ ֆօնտսու 3 %		120-37 1/4
Էհամը Ումումիէ		13-

Վիէննա, 27 յուն.

Լօնտրա իւզերինէ գամպիա		118-70
Ռումէլի աէմիր եօլ թահվիլաթը		21- 10

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՏԸ

Էսհ. Ում. յունվ. 15 ագմ. գբ. 14- 4
» » յունվ. 16 սպհ. աչ. 14- 1
» » Լն եիւքսէք 14- 2
» » Լն աշաղը 14- 1
» » Սաաթ 5 տէ 14- 1
1863 Իսթիդ. (Մութօն) 6 % ֆ. 68-
1865 » » 6 % ֆ. 70-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ. 69-
1872 » (Պօն տիւ Թրէզօր 25-
1873 » (Բինար) 6 % ֆ. 66-
Ռումէլի շըմէնտրֆէր 46-3/4
Բաթօր զուրուշ -
Հէվալէսիզ » 7-1/2
Ագշէ ֆայիզի % 09-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹ

Գրէտի Ժէնէրալ 6 %		3- 20
Սօսիէթէ Ժէն 6 %		4- 22
Իսթանպօլ Պանգասը		8- 20
Սօսիէթէ Օթօման		3- 20
Թրամվայ 5 %		560-
Լավրիօմ (մատէն)		107- 1/2
Ա.քսիօնլարտա իշ եօդ		

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 զրշտան	Ղ.ք	Փ.
Ինկլիլզ լիրասը		110-5
Ֆրանսզ ալթունու		87-30
Բօլ		90-10
Գրիմից ալթունու		31-25
Պէեազ մէճիտիյէ		108-5
Մէթալիք		209-
Պէշլիք		212-
Ալթըզ		129-
Պագըր		
Գարպօն գայիսէսի գարիք		878-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք		12-15
Էն աշաղը		1215-
Սաաթ 5 տէ		1215-

Զինկեեանէ Գըզընըն 21 [illegible] ճիւզի չըգմըշ օլուպ, վէ թէքթադըմ կէրէք մանթպասամբէշտա կէրէք քիթապճըլարտա սաթ[illegible] մագտա օլտուլունտան, վէ [illegible] քիւր քիթապը օգուեանլա[illegible] քեաֆֆէսի տախի թէլէզրիզ [illegible] ըէք մէմնունն գալմագտա պուլո[illegible] տուղլարընտան, կիւզել բօմբան[illegible] գումագ արզու իտէնլէրին, իշի[illegible] բասընա հիմմէթլէրինի արզու տավէթ իտէրիզ։

ԵԷՏԻ ՏԻԼՊԷՐԼԷՐ

Իքինճի ճիւզի Գալաֆեան մանթպասատա թապ վէ հէր քիթապճըլար վէ [illegible] զէթա սաթանլար վասըթասըյլա ֆիրու[illegible] օլունմագտա տըր։ Պիր ճիւզինին ֆիեաթը 40 փարէ տիր։

ՖՕՌԴԻՆԻ ՏԻԻ ՊՈՒՄԿՕՊԼԻ ՊԱՐՈՆ ԼԸԳՕԳԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ Բ.

Հրատարակիչ Կ. Ա. Պարոնեան

Դատական ընտիր վիպասանութիւն մ'է, և մինչ ցարդ հրատարակուած պատմութիւններէն տարբեր ընթացք ունի։

Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ մասերէ և հետզհետէ պիտի հրատարակուին։

Կը ծախուի կամուրջին գլուխը Ց. Զ[illegible] մաշրճեան գրատունը և ամեն Հայ գրավաճառաց խանութը։

Իւրաքանչիւր մաս 4 զրշ.

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթէօրու միւմսիլէյհ, սապլըգը վէճհ իւզրէ, եալընըզ ֆիբրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումմում ալէաթը թէնասիլիեէկ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իտրար եօլլարընա տայիր խասթալըգլարա տիւշար օլանլարընը էմրի թէտավիլէրի իշին, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղչէ գաբուսունտա Համիտիյէ թիւրպէսի սրբասընտա վագը 32 Նիւմէրօ[illegible] Սինապեան Վիշէն էֆէնտի էճզախանէսինտէ, վէ բաղար կիւնլէրի տախի, Պէյօղլունտա Սագըզ ադաճը ճաատէսինտէ վագը 27 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիպղէրի գապուլ էթմէքտէ տիր։

ՊՏՈՑՏ ՄԸ

ՊՕԼՍՈՑ ԹԱՂԵՐՈՒ ՄԷՋ

Պարոնեան էֆէնտի թէէլիֆի օլտուղու հալտէ, վէ լէթայիֆ թարզընտա եաղընը մըշ պուլունտուղու թագտիրտէ, պիր վագըթտան պէրու, ճիւզ ճիւզ նէշր օ[illegible] լունմագտա պուլունան մէզքիւր քիթապ պու տէֆա թհքմիլ օլարագ, 224 սահիֆէսէն իպարէթ օլտուղու հալտէ, [illegible] ղր. ա սաթըլմագտա օլտուղունտան հէր քէսին պիլ իշթիրա, հէմ էյլէնիպ վէ հէմտէ իսթիֆատէ իթմէլէրինի իսթա[illegible] իտէրիզ։

ՄԱՆՈՒԿ ԶՈՀԵՐ

ԿԱՄ

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՏԱՂԱՆԴՆԵՐ

ԳԻՆ 60 ՓԱՐԱՑ

Կը ծախուի Ց. Դուլաֆեանի գրատուները 'ի Զադմագճըլար թիւ 20 և 'ի Բիւրքճի խան վարի յարկ թիւ 23։

ՃԷՏԻՏ ՐՈՒԶՆԱՄԷ

Տիվարտա ասըլարագ, սէնէ, այ, վէ կիւն կէօթէրմէքտէ օլուպ, վէ կիւնտէ պիր եարբաղը չըգարըլմագտա օլան, վէ պիր գաչ լիսանտան իպարէթ պուլունան Օրացոյց, պու սէնէ տախի, Զարդարեան էֆէնտի թապանէսինտէ Թիւրքճէ, Էրմէնիճէ, Ռումճա, Ֆրանսզճա վէ Պուլգարճա օլտուղու հալտէ թէրթիպ, վէ կիւզելճէ թապ իտիլմիշ օլտուղունտան, կէրէք քիթապճըլարտա. վէ կէրէք Իսթանպօլտա Սուլթան համամընտա վագը Զարդարեան էֆէնտի մաղազասընտա սաթըլմագտա տըր.

—·—

Նորայրի Դաղղիերէն—Հայերէն Բառարանին 34երորդ թերթը ևս հրատարակեցաւ։ Առայժմ կանոնաւոր կերպով շաբաթը մէկ թերթ պիտի ելնէ. իւրաքանչիւր թերթի գինն է 60 փարա արժէք։ Գլխաւոր մթերանոցն է Ֆրէնկեան գրավաճառանոցը, Ուզուն չարշը, թիւ 362. կը գտնուի նաև ամեն Հայ գրավաճառաց քով, Արշակ էֆէնտիի թըղթավաճառանոցը 'ի Գալաթիա, և Վայսի քով 'ի մեծ փողոցն Բերայի

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ